

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

การใส่สายให้อาหารและ การให้อาหารทางสายยาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐธยาน์ อังคประเสริฐกุล

คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ นักศึกษาสามารถ

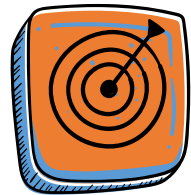
1

อธิบายข้อบ่งชี้ในการใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทารกได้

2

บอกข้อควรระวัง/ข้อห้ามจากการใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทารกได้

3

ใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทารกได้อย่างถูกต้อง

ข้อบ่งชี้

1. เพื่อการวินิจฉัย เช่น ในรายที่สงสัยมีเลือดออกในกระเพาะอาหาร หรือ
ไส้ติ่งที่บวมโตเพื่อการตรวจภาพรังสี
2. เพื่อการรักษา เช่น การให้อาหาร การระบายลมและของเหลวในรายที่มี
ลำไส้อุดตัน หรือตับอ่อนอักเสบ การดูด่างในรายที่ได้รับสารพิษหรือ
ยาเกินขนาด

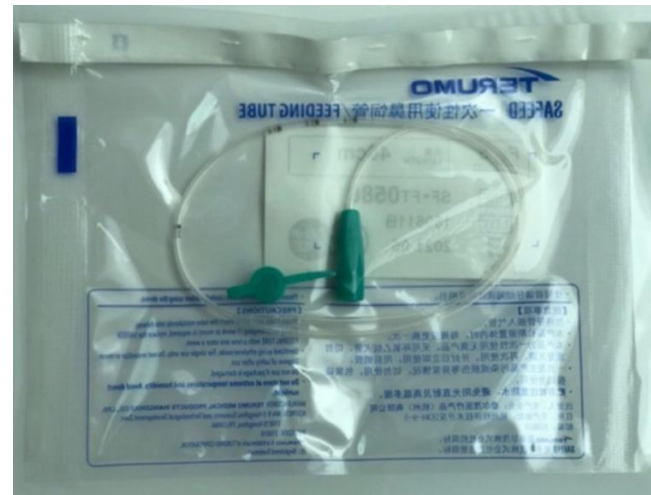
ข้อห้าม

การใส่สายเข้ากระเพาะอาหารในกรณีผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้ตัว ควรใส่ด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากอาจเกิดการสูดสำลักได้ขณะใส่สายได้
ห้ามใส่สายเข้ากระเพาะอาหารในผู้ป่วยที่มีภาวะเหล่านี้

1. หลอดอาหารอุดตัน
2. มีประวัติกลืนต่าง เนื่องจากการใส่สายอาจทำให้หลอดอาหารทะลุได้
3. ผู้ที่มีกระดูกโอบหน้าหัก

1. สายให้อาหาร ขนาดที่เหมาะสม โดยใน ทารก 5-8 French เด็กเล็ก 8-10 French

การเตรียมอุปกรณ์

การเตรียมอุปกรณ์

2. สารหล่อลื่น

การเตรียมอุปกรณ์

3. กระบอกฉีดยาขนาด 10 ml.

4. ผ้าห่อตัวเพื่อยึดตรึงมือและ แขนของเด็กทั้ง 2 ข้าง

การเตรียมอุปกรณ์

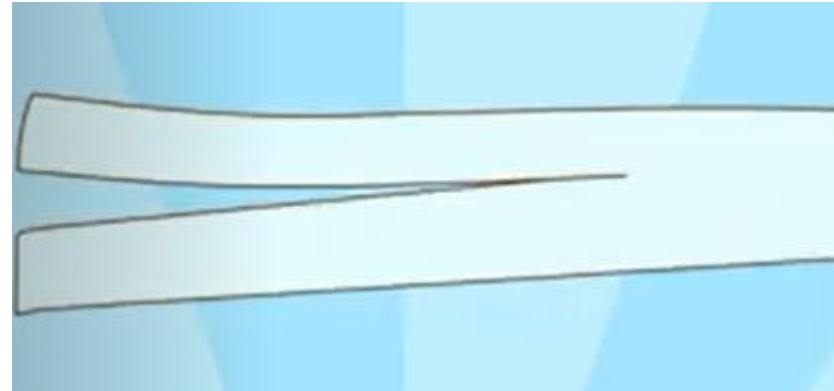
การเตรียมอุปกรณ์

5. หูฟัง

การเตรียมอุปกรณ์

6. พลาสเตอร์

7. ถุงมือสะอาด 1 คู่

การเตรียมอุปกรณ์

8. ชามรูปไตเพื่อรองรับของเหลว จากกระเพาะอาหาร

การเตรียมอุปกรณ์

การเตรียมอุปกรณ์

9. อาหารหรือนม กรณีต้องการให้ นมหรืออาหาร

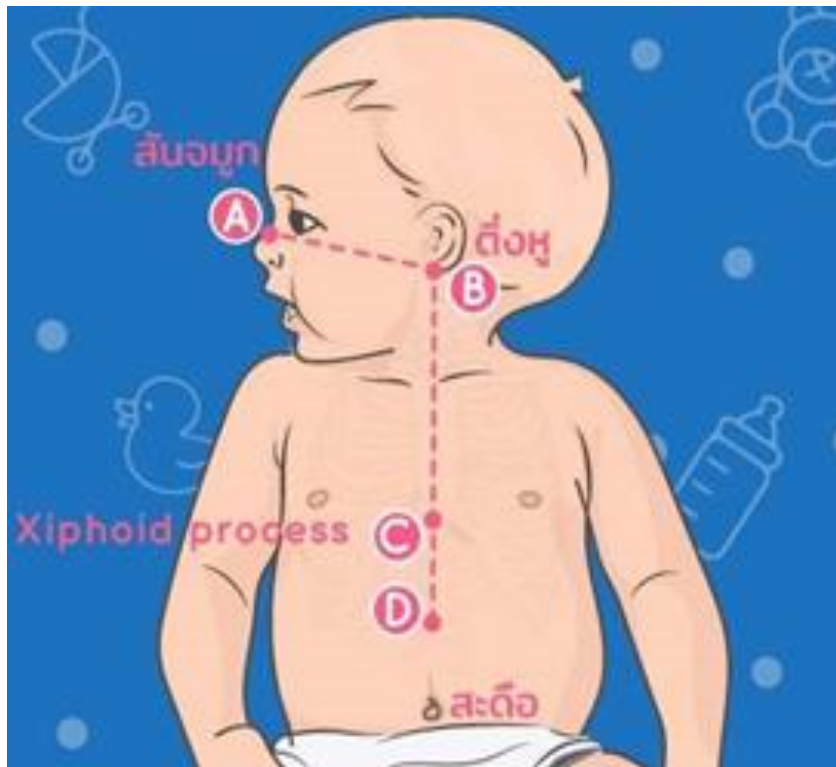

ขั้นตอนการใส่สายให้อาหาร

1. บอกวัตถุประสงค์ให้ผู้ป่วยและผู้ดูแลทราบ
2. ตรวจสอบชื่อ-นามสกุลผู้ป่วยที่ป้ายข้อเท้าให้ถูกต้อง
3. ผูกยึดตรึงแขนและมือของเด็กหรือห่อตัวเด็ก
4. เด็กเล็กจัดท่านอน เด็กโตจัดท่านอนศีรษะสูง 15-30 องศา

ขั้นตอนการการใส่สายให้อาหาร

5. ล้างมือ สวมถุงมือสะอาด

6. วัดความยาวของสายจากปากหรือจมูกถึงติ่งหูและจากติ่งหูถึงจุดกึ่งกลางระหว่างไตลึ้นปี่ (xiphoid process) กับสะดือ ติดพลาสติกเตอร์ทำเครื่องหมายไว้

ขั้นตอนการการใส่สายให้อาหาร

7. หล่อลื่นสายยางด้วยน้ำสะอาดหรือ K-Y jelly 1-3 นิ้ว
8. จับสายตำแหน่งห่างจากปลายประมาณ 5-8 เซ็นติเมตร

ขั้นตอนการการใส่สายให้อาหาร

9. จับศีรษะแขนงเด็กหน้าเล็กน้อย ใส่สายให้ปลายสายชี้ลงไป
ทางท้ายทอยอย่างช้า ๆ และนุ่มนวล เด็กโตให้กลืนสายอย่างช้า ๆ
จนถึงตำแหน่งที่ทำเครื่องหมายไว้ ถ้าวางใส่สายเด็กไอ ลำคก
หายใจไม่สะดวก เขียวให้หยุดใส่และดึงสายออกทันที แสดงว่า
สายเข้าหลอดลม

ขั้นตอนการการใส่สายให้อาหาร

10. ตรวจสอบตำแหน่งของสายยาง ตามลำดับ

10.1 ใช้หูฟังบริเวณท้องตำแหน่งใต้ลิ้นปี่เยื้องด้านซ้ายเล็กน้อย

10.2 ดันอากาศ 2-5 มิลลิลิตรด้วยกระบอกยาผ่านทางสายและฟังเสียงลมด้วยหูฟัง

10.3 ดูคณั้ย่อยจากกระเพาะอาหารผ่านกระบอกยานิด

ขั้นตอนการการใส่สายให้อาหาร

11. ยึดสายยางด้วยพลาสติกที่ตัดเป็นรูปตัว Y กับผิวหนังบริเวณดั้งจมูก โดยเริ่มติดที่ดั้งจมูกก่อน สำหรับหางตัว Y 2 ข้างให้พันรอบสายที่ละข้างจนแน่น จากนั้นยึดสายที่ข้างแก้มอีกครั้ง
12. เขียนวันที่ใส่สาย

ขั้นตอนการการให้อาหารทางสายยาง

1. จัดให้เด็กนอนท่านอนศีรษะสูง 30-45 องศา
2. ทดสอบให้มั่นใจว่าปลายสายอยู่ในกระเพาะอาหาร
3. พับสายยางให้อาหาร เช็ดปลายสายด้วย NSS แล้วจึงเปิดปลายสาย ยางให้อาหาร ต่อกับกระบอกยา

ขั้นตอนการการให้อาหารทางสายยาง

4. เทอาหารลงสู่กระบอกยาครั้งละ 10 มิลลิลิตรในเด็กเล็ก และ 20-50 มิลลิลิตรในเด็กโต
5. ปลอ่ยให้อาหารไหลลงสู่กระเพาะอาหารด้วยแรงโน้มถ่วงอย่างช้า ๆ จนหมด
6. เติมน้ำต้มสุกประมาณ 1-5 มิลลิลิตร
7. ปิดปลายสายยาง

ข้อควรระวัง

1. คอยสังเกตอาการแพ้พลาสติกบริเวณใบหน้า
2. หมั่นตรวจดูว่าสายมีการเลื่อนหลุดหรือไม่ ก่อนให้ยาหรืออาหารใด ๆ ต้องทดสอบให้มั่นใจว่าปลายสายอยู่ในกระเพาะอาหาร
3. ควรเปลี่ยนสายให้อาหารทุก 7 วัน เพราะจะเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม